

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет природничих наук

Кафедра географії та природознавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕРАКТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ**

Освітня програма Географія

Спеціальність 106 Географія

Галузь знань 10 Природничі науки

Затверджено на засіданні кафедри
географії та природознавства
Протокол № 8 від “28” лютого 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Інтерактивні технології географічної освіти
Викладач (-і)	Червінський Андрій Іванович
Контактний телефон викладача	+38066 716 07 96
E-mail викладача	andrii.chervinskyi@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	вибіркова
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	Згідно розкладу
2. Анотація до курсу	
Інтерактивні технології географічної освіти як педагогічна наука відображає загальну стратегію розвитку освіти, єдиного освітнього простору. Призначення освітніх технологій полягає у розв'язанні стратегічних для системи освіти завдань: прогнозування розвитку освіти, проектування і планування цілей, результатів, основних етапів, способів, організаційних форм освітньо-виховного процесу. Відображає тактику реалізації освітніх технологій у навчально-виховному процесі за наявності певних умов.	
3. Мета та цілі курсу	
Формування системи знань про сутність сучасних освітніх технологій та вмінь щодо їх використання у професійній діяльності. оволодіння студентами інноваційними методиками навчання, опанування мистецтвом побудови і проведення навчальних семінарів і тренінгів. професійно-педагогічна підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр” до педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах різного рівня акредитації, а також до взаємодії з людьми у різноманітних установах, що має характер управлінської, організаторської та навчально-виховної діяльності фахівця.	
4. Компетентності	
- Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів; - Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій; - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати	

різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

- Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів;
- Здатність до ефективної комунікації та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідні наукові терміни з географії та туризму;
- Дотримання етичних принципів як з погляду професійної чесності, так і з погляду розуміння можливого впливу досягнень з географічних наук на соціальну сферу; здатність цінувати різноманіття та мультикультурність.

5. Результати навчання

- Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук;
- Ділова комунікація у професійній сфері (рідною та іноземною мовами), знання основ ділового спілкування, навички презентації та самопрезентації, вміння вести наукову дискусію, навички професійної науково-інформаційної діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 3 кред., 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	106 Географія	3	вибірковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Технологічний підхід в освіті. Сприяння розвитку інновацій в освіті. Концептуальні положення технологічного підходу в освіті. Інноваційність як ознака сучасності. Технологія як наука про майстерність. Закон України про інноваційну діяльність. Психолого-педагогічні особливості стратегій традиційного та інноваційного навчання.	Лекція 1	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		Згідно розкладу
Тема 2. Зміст та види інноваційних	Лекція 2	Опрацювати		Згідно

технологій. Ознаки та риси інновацій в освіті. Поняття і сутність інноваційного процесу в географії. Інноваційна спрямованість педагогічної діяльності, її сутність. Характеристика та критерії оцінки інновацій. Системний комплексний підхід до запровадження інноваційних технологій навчання в географії.		лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		розкладу
Тема 3. Сучасні погляди та світовий досвід інновацій в навчанні. Еволюція педагогічної науки. Закони перебігу педагогічних інновацій та етапи їх функціонування, методологічні вимоги до них. Практичні основи педагогічних інновацій та нововведень в системі освіти. І Основні напрями та тенденції розвитку сучасної освіти. Зміна мети освіти в сучасному світі. Проблеми використання нових технологій в умовах глобалізації. Передовий педагогічний досвід і впровадження досягнень світової педагогічної науки.	Лекція 3 / Практичне заняття 1	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5	Згідно розкладу
Тема 4. Моделі різних видів інноваційних технологій. Поняття моделі навчання. Порівняння інноваційного і традиційного підходу до побудови процесу. Типи інноваційних підходів. навчання географії. Моделювання інноваційних технологій, як основа модернізації навчання. Методика використання окремих моделей навчання. (Особистісно-орієнтовані моделі, проектна діяльність адаптивна модель, евристична модель навчання модель різнорівневого навчання.)	Лекція 4	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		Згідно розкладу
Тема 5. Принципи і класифікація сучасних технологій. Закони перебігу інноваційних педагогічних процесів. Принципи управління інноваційними освітніми процесами, їх структура та динаміка. Типи структур	Лекція 5	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		Згідно розкладу

інноваційних процесів, їх відмінні властивості. Умови ефективності інноваційних педагогічних процесів.				
Тема 6. Планування та організація інноваційного навчання. Формування готовності до інноваційної діяльності, як професійно-педагогічна складова .Мета, завдання, зміст та структура організації інноваційного навчального процесу. Структура навчальної програми з географії та планування навчального процесу. Програмові вимоги до навчальних досягнень з географії. Організація та методичні підходи у використанні інноваційних моделей в процесі вивчення географії. Ефективність та доцільність технологій інноваційного навчання. Гуманістична спрямованість освітніх інноваційних процесів	Практичне заняття 2	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5	Згідно розкладу
Тема 7. Технології проблемного навчання та його реалізація. Наукові основи педагогічної технології проблемного навчання. Особливості та система методів проблемного навчання. Структура проблемного заняття(уроку, лекції, семінарського та практичного занять)Вимоги до особистості педагога. Організація проблемного навчання. Мета і завдання проблемного навчання.	Практичне заняття 3	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5	Згідно розкладу
Тема 8. Особистісно-орієнтоване навчання, головні ідеї. Феномен особистісно орієнтованого розвивального навчання. Принципи побудови особистісно орієнтованого навчання.Технологія особистісно орієнтованого освітнього процесу.Функція уроку в системі особистісно орієнтованого навчання..Аналіз і діагностика ефективності особистісно орієнтованого уроку.Розробка особистісно орієнтованих уроків.	Практичне заняття 4	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5	Згідно розкладу
Тема 9. Технологія розвитку критичного мислення. Характеристика технології та основні ідеї формування критичного	Практичне заняття 5	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися	5	Згідно розкладу

мислення. Планування уроку географії для формування навичок критичного мислення. Практична реалізація технології критичного мислення під час вивчення географії. Актуальність проблеми формування критичного мислення в школярів. Методи та форми роботи на різних етапах уроку формування критичного мислення. Використання технології формування критичного мислення в позакласній роботі.		до практичного заняття		
Тема 10. Інтерактивні технології навчання. Поняття інтерактивного навчання та інтерактивних методів. Інтерактивне навчання в системі нових освітніх технологій. Психолого-педагогічні основи та особливості застосування інтерактивних методів і технологій на уроках географії. Характеристика окремих технологій навчання географії. Методичні рекомендації із застосування інтерактивних технологій в процесі навчання географії.	Лекція 6 / Практичне заняття 6	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5	Згідно розкладу
Тема 11. Проектна технологія навчання. Проектна діяльність – особлива форма організації навчання. Зміст, вимоги та принципи організації проектної технології. Класифікація типів проектів. Різниця між урочними та позаурочним проектами. Основні етапи проектувальної діяльності. Роль педагога в організації проектної діяльності.	Практичне заняття 7	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5	Згідно розкладу
Тема 12. Технологія та методика організації кооперативного навчання. Сутність, особливості та ідеї кооперативного навчання. Структура і методика кооперативного навчання. Моделі та особливості кооперативного навчання. Застосування та керування процесом навчання. Роль вчителя у підготовці до кооперативного навчання. Характеристика окремих технологій кооперативного навчання.	Практичне заняття 8	Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем	5	Згідно розкладу

Тема 13. Мультимедійні та мережеві технології. Проблеми та складність у використанні. Використання інформаційно-комунікативних технологій у навчальному процесі з географії, аналіз проблеми та можливості ІКТ для вивчення географії. Використання мультимедійних технологій у навчальному процесі з географії та готовність вчителя до використання ІКТ. Мультимедійні технології навчання. Підготовка уроку із використанням мультимедійних технологій. Типи мультимедійних уроків. Методичні рекомендації щодо створення мультимедійних презентацій для навчального процесу. Використання мультимедійних технологій в позаурочний час. Освітні мережеві технології та ресурси, як невід'ємна складова розвинутого суспільства.	Практичне заняття 9	Підготовка до контрольної роботи	10	Згідно розкладу
---	---------------------	----------------------------------	----	-----------------

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	100 бальна– 50 балів протягом сьомого семестру та 50 балів за залік “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повне обґрунтоване вирішення завдань, аналізує причинно-наслідкові зв'язки, вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних завдань, у деяких випадках нечітко формулює загальною правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до вирішення конкретних завдань, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.
Вимоги до	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну

письмової роботи	контрольну роботу. Головна мета їх – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. Основною вимогою є повні та обґрунтовані відповіді на питання, аналіз причинно-наслідкові зв'язків
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).

8. Політика курсу

Всі аудиторні та самостійні заняття проводяться з дотриманням етичних стандартів професії. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із викладачем дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7-%E2%84%96627_27.09.2018.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/%D0%9A%D0%BE%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81.FR12.pdf>

Політика щодо перескладання змістових модулів та оскарження оцінювання

Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasylia-Stefanyka.pdf>

Участь в опитуванні (анкетуванні)

По завершенні вивчення курсу здобувачі вищої освіти мають можливість пройти опитування у системі Центру дистанційного навчання та моніторингу освітньої діяльності <https://d-learn.pnu.edu.ua/> щодо удосконалення якості навчання. Анкета носить анонімний характер і включає 10 запитань, відповіді на них будуть використовуватися лише в узагальненому вигляді.

Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності студентів, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати їх пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

1. Аніщенко О.В. Сучасні педагогічні технології: курс лекцій. Навч. посібник / За заг. ред. Н.І. Яковець. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2007. – 199 с. Режим доступу: <http://lib.iitta.gov.ua/26574/1/Anishchenko%20O.%20Modern%20educational%20technology.pdf>
2. Брусенцева О.А. Впровадження інноваційних педагогічних технологій як складова розвитку вищої освіти в сучасних умовах / О.А.Брусенцева. Режим доступу: <http://tme.umo.edu.ua/docs/4/10bruemt.pdf>
3. Городня О. Без покарань і заохочень вчать діти в єдиному поки що в Україні навчальному закладі – школі Монтесорі / О. Городня // Сім'я. – 1997. – № 2.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., допов. – К : Академвидав, 2012. – 352 с. 2.
5. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – 2-ге вид., допов. – К : Академвидав, 2004. Режим доступу: <http://eltutor.at.ua/Podskazki/Dychkivska.pdf>
6. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : практикум: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. М. Дичківська. – К. : Слово, 2013. – 448 с.
7. Дичківська І. Через свободу і самостійність: розвиток індивідуальності дитини в теорії і практиці М.Монтесорі / І. Дичківська // Дошкільне виховання. – 1993. – № 5.
8. Еш С. Відкриті заняття у вищих навчальних закладах як форма контролю процесу навчання / С. Еш // Вища школа. – 2012. – № 3. – С. 84 - 91.
9. Каратаєва М. Проектування – перспективна технологія / М. Каратаєва // Дошкільне виховання – 2006. – № 10.
10. Крошка С. А. Сучасні педагогічні технології в навчально-виховному процесі сучасних

закладів освіти України / С. А. Крошка // Збірник матеріалів регіональної міжвузівської науково-практичної конференції: Артемівськ, 2010. – С. 165 - 168. Режим доступу: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/847>

11. Луцан Н. І. "Людина і світ" в інноваційних педагогічних технологіях : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Н. І. Луцан. – К. : Слово, 2012. – 184 с.
12. Мадзігон В. М. Технологія креативної педагогічної освіти : монографія / В. М. Мадзігон, А. С. Нісімчук ; Інститут педагогічних технологій (м. Луцьк). – Луцьк : Твердиня, 2011. – 512 с.
13. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник / А.С. Нісімчук, О.С. Падалка, О.Т. Шпак. - К.: Видавничий центр "Просвіта"; Пошуково-видавниче агентство "Книга Пам'яті України", 2000. - 368с.
14. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології: Навчальний посібник / А.С. Нісімчук, О.С.Падалка, О.Т.Шпак . – К.: Просвіта, 2000. – 368 с.
15. Нові педагогічні технології в освіті: рекомендац. покажч./ Херсонський державний університет; упоряд.: Н. А Арустамова, В. Ю. Штуріна; бібліогр. ред. Л. С. Войнова. – Херсон: вид-во ХДУ, 2013. Режим доступу: <http://ekhsuir.kspu.edu/bitstream/123456789/653/1/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%20%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97.pdf>.
16. Освітні технології : Навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіктенко, О. М. Любарська та ін. ; за ред. О. М. Пехоти. – К. : Видавництво А.С.К., 2003.
17. Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: колективна монографія / За заг. ред. В.П.Андрущенка, В.І.Лугового. – К. : Педагогічна думка, 2008. – 256 с.
18. Педагогічні технології: теорія та практика: Навчально-методичний посібник / За ред. проф. М.В. Гриньової. — Полт. держ. пед. ун-т ім. В.Г. Королеика. - П., АСМІ: 2006. - 230 с.
19. Петрович Ж. В. Соціально-педагогічні виховні технології у викликах часу / Ж. В. Петрович // Педагогіка і психологія. Вісник АПН. – 2014. – № 1. – С. 17-24.
20. Пехота О.М. Освітні технології: Навчал.метод. посібник /О.М. Пехота, А.З. Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. Ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256с. Режим доступу: http://ypok.at.ua/index/osvitni_tekhnologiji/0-6
21. Піроженко Т. Особистісний розвиток дітей у творчих іграх : зауваги до освітньої лінії "Гра дитини" / Т. Піроженко, К. Карасьова // Дошкільне виховання. – 2012. – № 9. – С. 28-31.
22. Піроженко Т. Програма технології психолого-педагогічного проектування / Т. Піроженко // Дитячий садок. – 2004. – № 16.
23. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / За ред. О.Пометун. – К., 2006.
24. Сисоєва С.О. Педагогічні технології: коротка характеристика сутнісних ознак / С.О. Сисоєва. Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/1815/1/S_Sysoeva_PPTP_2_6_GI.pdf.
25. Терещенко І. Проектна діяльність в ДНЗ // БВДС. – 2004. – № 7-8.
26. Чепіль М. М. Педагогічні технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / М. М.

Чепіль, Н. З. Дудник.– К. : Академвидав, 2012. - 224 с.

Викладач:

Червінський А.І.